Masarykův onkologický ústav

ENDOSONOGRAFIE + FNA/B

INFORMACE PRO PACIENTY

Informační a edukační centrum
✉ educentrum@mou.cz

Endosonografická ultrasonografie (EUS) s tenkojehlovou aspirací / biopsií (FNA/FNB) se stala rutinní součástí diagnostiky ložiskových změn a struktur ve stěně trávicí trubice nebo přilehlém orgánu (pankreas, játra, lymfatické uzliny apod.), zejména díky možnosti přispění k lokálnímu stagingu a možnosti cíleného odběru vzorků tkáně k cytologickému a histologickému vyšetření. Metoda umožňuje přesnou charakterizaci ložisek a zvyšuje diagnostickou výtěžnost při diferenciální diagnostice benigních a maligních procesů.

PŘÍPRAVA

Výkon se provádí nalačno, po předchozí hospitalizaci (minimálně 6–8 hodin před výkonem prosím nejezte). Pokud trpíte cukrovkou (diabetes mellitus), doporučujeme 1 den před vyšetřením kašovitou stravu. Při biopsii (odebrání tkáně k histologickému nebo cytologickému vyšetření) je pracovním kanálem endosonografu zavedena tenká jehla a je získán materiál pro mikroskopické vyšetření. Vyšetření, bioptické a terapeutické výkony jsou prováděny v lehké analgosedaci při sledování pacienta (dech, puls, krevní tlak a saturace kyslíkem).

Analgosedace je léky navozený stav, jehož cílem je útlum bolesti a zklidnění pacienta. Pacient v tomto stavu sám dýchá, ale během výkonu spí a ošetření si posléze nepamatuje. Lék se podává nitrožilně. Pokud máte zubní protézu, musíte ji vyjmout. Po dohodě Vám před provedením vyšetření můžeme dát zklidňující injekci. Po dohodě je možné prostřednictvím anestetika znecitlivění sliznice kořene jazyka. Před samotným výkonem je nutná úprava antikoagulační a antiagregační léčby dle doporučení lékaře, zajištění žilního vstupu, laboratorní kontrola koagulačních parametrů. V některých případech, dle požadavku lékaře, je možná aplikace antibiotik jako prevence infekce.

PRŮBĚH

V poloze na levém boku Vám ústy zavede lékař zcela ohebný přístroj ve tvaru tenké hadice. Vyše-

tření nebolí, může být ale provázeno nepříjemným pocitem dávení, který překonáte hlubokým a pomalým dýcháním. Během vyšetření budete zuby nebo dásněmi přidržovat ochranný náustek. Výkon trvá jen několik minut a jeho průběh usnadní dobrá spolupráce pacienta s lékařem. Snažte se klidně a pomalu dýchat a dbejte pokynů lékaře a sester. Bezprostředně po výkonu můžete pociťovat nepříjemný pocit v krku nebo nucení na říhání z nafoukaného vzduchu. Po identifikaci cílového ložiska je pod ultrazvukovou kontrolou provedena punkce tenkou jehlou, přes stěnu trávicí trubice. Získaný materiál je odeslán k cytologickému nebo histologickému vyšetření.

RIZIKA

EUS-FNA/FNB je obecně bezpečný výkon s nízkým výskytem komplikací. Mezi možné komplikace patří vzácně poškození sliznice hltanu při zavádění přístroje, dále krvácení při odběru vzorků. Výjimečně je možné protržení stěny při terapeutickém výkonu nebo patologicky změněném orgánu.

Abychom snížili riziko výkonu, budeme potřebovat následující informace:

- Máte zvýšený sklon ke krvácení již při malých poraněních nebo po vytržení zubu?
- Dělají se Vám snadno modřiny?
- Užíváte léky, které snižují srážlivost krve (Warfarin, Anopyrin...)?
- Máte alergii (přecitlivělost) na některé léky?
- Jste těhotná?
- Trpíte některým onemocněním (zelený zákal, epilepsie)? Pokud ano, jakým.

OMEZENÍ PŘI FNA/B

- observace za hospitalizace dle klinického stavu
- sledování známek krvácení či bolesti
- postupné zatížení stravou dle tolerance

Informační a edukační centrum MOÚ
Autor: Bc. Petra Absolonová, MBA

Masarykův onkologický ústav
Žlutý kopec 7, 656 53 Brno

www.mou.cz
543131111

E8/2026/1

Tyto materiály jsou určeny výhradně pro potřebu MOÚ v Brně a jsou chráněny zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Rozmnožování, rozšiřování či jiné užívání těchto materiálů bez písemného souhlasu Masarykova onkologického ústavu je nepřípustné. © 2026